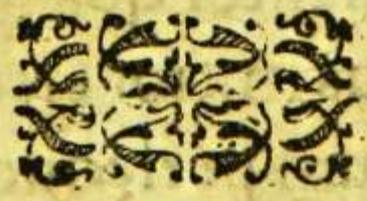

DESCRIPTION
 QUORVMDAM EVENTVVM ANNI
 &
 GRATVLATIO
 PRO FELICI EXORDIO NOVI ANNI

CLARISSIMO
 MVLTQVERE
 VSV POLITIS, S. C. M.
 DN. CONSVLITOTIQVE
 rio ordini Reipub. Tustensis, Viris
 rum studijs bené meritis Patro
 amicis optimis scripta &
 dedicata.

Tobia Kavan á Čzeykov Su

Χρονογραφία καὶ ἀνάμνησις

quâ

ANNI 1598. OB INSI
in *Bojemia* regno vicissitudines
di *præcipuæ* clades breviss
percepsentur.

Scripta & Xenii loco missa.

CLARISSIM

NOBILITATE, VIRTU
CTRINA, PRVDENTIA

celeberrimi in Nova Praga chori, c

D. Henrici, Musicis optimis, Me

tib, meritissimis, ideoq; colen

dissimis.

à

M. JOHANNES CAM

Uodniano Sch. Henr. R

DE TERNARI
PAENARVM.

QVIBVS A

FLIXIT, AFFLIGIT

Afflicturus scelera nostra præ

DEVS, Elegiæ tres cum A

pendice ad Lecto-

rem.

AUTHORE

Nicolao Pelargo Racone

PRAGÆ,

Apud Hæredem Schumaniar

M. D. XCVIII.

O dobytí Města Lippy :

A o šťastném Wítězství
Wogstem Turckym / s kterýmžto Synan
se do země Muldawské; Basse pak Bosenstý do země S
ské, Léca tohoto XCV. wechnaucí cheéli. Též co gessé z Partýk
od Ostréroma se nachází. A o Bojích které našly při štu assich dostali.

S powolením Gehornlosti Swjatejšího Bnizere a Pána / P
Ibynkla / eté. Arcybiskupa Pražského.
Wydáno w Starem Městě Pražském w Impressy Jana Esimara

Noviny o Dvau pot

kagůcyth se / totiž Turka Pohana / a ih
sare Křestiana / kterak Turek Pohan pobůdl gest s
sare Křestiana / aby se s nim bil o Wjru / a neb
boženstwů / a yať gest to potykání a neb
Bitwa wykonána / a kdo swjete
zyl / dále se dočtete.

Wytištěno w Blawném Starém Měste

Pražském / v Sebestyána Oksa z Kolowysy / zč.

¶ Letha Páně / M. D. LXV.

A Portugalská Bitwa / a
Pratubivé Norviny z Madryllia
zabony / o škodlivém pádu a zahynutij Krále Por-
galského / kterěz se stalo páteho dne Měsíce Srpna /
hoto běžícího Lětha M. D. LXXVIII. Kdežto g-
tíj Králové / a více než dwadceti Tisíc vdatných Jonáků
kromé Trostlatůw / Šancgreberůw / Formanůw /
* y giných Osob / zahynulo. *

Grózné Nowiny / k

z Města Paříže z Frankreychu / neb
ské země psané / a do Němecských zemů a Měs
do Frankffurtu / Sstrospurku / a do Nornberka Kaddán
Bupcům odeslaný byli. A to gest gista prawda. A sta
tohoto. Tisícého pětistého Sedmdesátého druhého.

Racy Mordové Lidem / kteří Ewangelium Swatě
Tělo a Krew Pána nasseho Gežüsse Krysta pod C
přygňmagů / Jakau Zuzkost a Nátist trpň / že an
nam Těhotným / ani Dětem / ani žádnémn z pře
dných Staruow ne odpustili a nes
řanowali / yať níže pořádně pos
znamenáno gest. .

**

*

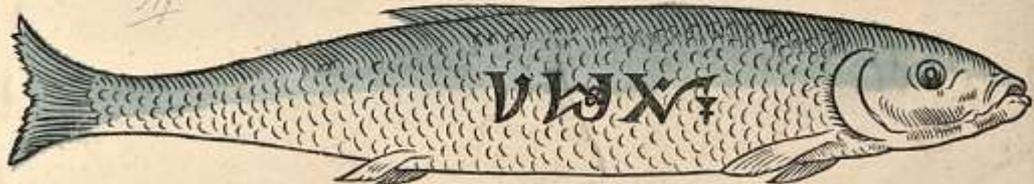

Wlastnii / opravdowé wymalowanij aneb Figuora / zájratného / a mláda prvé newjšdaneho spuosobu Charakteruow a Liter / kterzj se na gedné Rybe w Gezece b Wěsta Rojtotu w Zemi Pomorské / Lěta tohoto Dindřáčeho Dmicho lapene vlájal a našel.

Na pravé straně Charaktery stály takto:

Na levé pak straně takto:

Sjemohýci Duoh Otce / newyowážená Stednice dobroty / aťoli gest herliwé lásky / swé / kcausj k lidstému / pololenj / dítu w nisti ge / swočil / před wšy mjet ráč / nay / wšce w tom dočázal se pro naprawenj / prwnjšch / Koděch / nassjch / pádu / geho / wšředni / didični / awtašněcy / učimni / žywáwe / a nawracenj / newdlnosti / a mlčstni / w / ředj / Koděch / stracně / to / coj / newdřšj / ho / ml / Šma / swěho / w / Bojštw / sobi / rowněho / na / swě / wydal . Wšak / gšau / y / gina / mnohá / gšlá / Swidectw / a / nez / emylaj / duowodow / geho / Ocomšř / k / nám / nachylnosti / a / wraucněho / ná / mlč / wánj / gšm / jak / Dšř / nassj / k / obrazu / a / podobněstj / swěmu / swě / tč / r / r / k / a / d / o / t / e / g / e / d / m / o / s / l / a / w / e / n / j / z / a / b / o / m / a / n / o / b / y / o / p / a / t / r / o / u / w / a / r / á / č / e / . O / n / y / m / o / s / l / o / w / e / m / s / w / o / z / y / m / s / t / r / e / w / e / m / s / l / a / j / e / b / o / t / e / a / P / a / s / š / y / z / p / a / s / a / u / c / : W / š / a / d / y / a / Z / a / c / y / š / t / w / a / o / g / i / n / y / m / p / o / h / o / r / e / n / j / m / i / z / C / y / r / k / w / e / p / e / n / š / e / a / w / y / n / i / m / a / g / e / c / a / b / y / e / a / d / y / z / a / m / o / š / e / , / y / a / k / p / o / d / š / t / a / r / y / t / a / k / y / l / q / b / e / m / e / w / o / l / e / g / e / h / o / s / t / r / e / n / š / y / k / p / a / s / e / n / j / p / r / i / g / i / t / i / m / o / š / i / w / š / t / e / m / l / i / d / e /m / w / e /b / o /m / a / b / y / a / . T / a / o / p / a / k / z / e /w /i /t / i /n / j /m /i / p /o /t /e /c /h /a /m /i / g /i /d /e /m / p /i /š /m / o /d /i /w /e /m / y / g /i /n /y /m /i / t /i / l /e /š /n /y /m /i / ž /i /w /o /š /t /i / a / p /o /h /o /d /j /m /i / s /š /e /d /r /u /g /e /c / o /d / s /l /y /c /h / n /e /š /t /i /a /š /t /y /c /h / p /ř /i /h /o /d / d /o /b /r /o /t /i /m /i / d /e /r /a /š /e / a / d /i /w /o /j /m /i / p /r /o /š /l /e /d /y / p /ř /e /d /n /i /m /i / k /a /š /n /i / w /y /š /t /y /c /h /a /n /e / , / y /a /k /o /j / s /e / c /o / n /i /d /y / s /t /r /e / A /n /g /e /l /y / n /i /d /y / s /t /r /e / P /r /o /r /o /k /y / n /i /d /y / z /g /e /w /e /n /j /m / w /e / s /u /c /h / n /i /d /y / r /e /z /l /i /c /n /y /m /i / z /n /a /m /e /n /j /m /i / n /a / O /b /l /o /z /e / T /i /e /b /e /š /e / w / P /o /w /i /t /i /c /h / n /a / Š /m /i / y / g /i /n /á / d /e /š /o / . T /e /n /j / z /e /g /i /š /t /e / w /o /l /e / g /e /h /o / a /b /y / k /o / z / l /i /d /j / z /a /b /y /n /a /m /i / m /l /i / a /l /e / ž /a /d /o /š /t /w / g /e /š /t /a /b /y / w /š /ř /e /d /n /i / k / P /a /s /e /n /j / p /ř /i /š /t /i / C /i /e /b /o /j / m /e /z / m /o / h /y /m /i / g /i /n /y /m /i / n /e /z /j /a /n /i / s /t /e /d /i /n /j / d /u /o /w /o /d /o /w /e / , / o /n /e / T /e /e / p /ř /e /d / P /o /c /o /p /a /n / w /š /t /e / n /e /š /t /i / Š /t /o / l /e /c /h / R /o /d /ě / d /i /l /a /g /e / a / L /i /d / o /d / h /i /š /t /u /o /w / k /u / p /o /z /á /n /j / a / ž /i /w /o /t /a / n /a /p /r /a /w /e /n /j / w /p /ř /i /š /t /i / n /a /p /o /n /a /š /n /a /g /e / . T /e /š / o /n /e / k /o /z / p /ř /e /d / w /y /w /e /d /e /n /j /m /i / S /o /b /o /m /y / J /o /n /á /š /o / p /ř /e /d / p /r /o /p /a /d /e /n /j /m /i / w /e /š /t /e /h /o / M /i /š /k /a / T /y /n /y /w /e / p /ř /e /d / š /k /á /n / J /e /r /u /s /á /l /e /m /á / š /á /m / P /á /n / A /r /c /h /u /s / o / s /w /o /j /m /i / A /p /o /š /t /o /l /y /e / . A /l /d /y / w /i /p /u /s /á / z /a /w /e /d /i /š /t /i / a / o /š /l /e /p /e /n /á / n /e /w /d /i /c /n /o /š /t /i / l /i /d /ě /k /a / n /i /c /o /h /o / a /n /i / w /š /ř /m /a /r /i / a /n /i / k / S /t /e /d /y / p /ř /i /p /o /š /t /i / a /n /i / ž /i /w /o /t /u /w / s /w /y /c /h / p /o /l /e /p /š /t /i / n /e /č /y /c /i / w /š /ř /e /d /o / p /ř /i /h /l /i / d /á /l /e /o / w /š /t /e / m /e /t /a /l /e / w / h /ř /i /š /ř /y /c /h / a / n /e /p /r /a /w /o /š /t /e /c /h / / c /o / Š /w /i /n /i / w / R /á /i /š /t /i / W /l /á /c /a / š /e / k /á /l /e /l /a / p /ř /i /š /t /i / P /e /r /i /o /d /u /s / g /i /š /t /e / w /y /m /l /e /n /j / š /a /n / / a / s /p /r /a /w /e /d /i /w /y / O /š /o /d / B /o /š /j /g /i /m /j / y /a /k / p /e /n /n /j / Š /w /i /c /z /a /b /y /a /n / t /a /k / S /o /b /o /m /a / p /o /d /w /r /á /c /e /n /a / T /y /n /y /w /e / p /r /o /p /a /d /e /n /o / J /e /r /u /s /á /l /e /m / s /k /á /z /e /n / g /e /š /t /e / n /e / B /o /š /j / a /l /e / w /l /á /š /n /j / p /ř /i /c /i / n /a /n / g /i /c /h / T /i /e /š / d /i /j / B /i /š / s /t /r /e / P /r /o /r /o /k /a / z /a /b /y /n /e /j / e /w /i / o / J /u /a /b /e /l /i / z /e /b /e / g /e / . A /z /e /c /e /m /u /j /e / p /o /d /o /b /n /e /h /o / n /e /š /t /i /š /j / a / p /á /d /u /n /e /m /i /š /t /e / n /á /m / t /i /c /h /o / p /o /š /l /e /d /n /j /c /h / z /á /š /t /o /w / / w / n /i /c /h /e /o / Š /w /i /c /g /i /š /t /e / n /e / n /á /š /l /o /n /t /u / a /l /e / n /a / A /m /a /m /i /c /y /c /h / a / y /a /k /o / ž /y /l /a /g /e / n /a / p /l /á /w /i / g /e /š /t / p /o /š /t /a /w /e /n /j / o /b /á /w /a /r /i / S /w /o /w /n /a /m /e / g /e / z /b /r /á /w /e / a / p /r /w /n /j /m / Š /w /i /c /e /m / p /ř /e /d / P /o /c /o /p /a /n / / o / o /b /á /w /o /š /t /i / S /o /b /o /m /y /c /h / a / r /o /z /p /á /š /t /i /š /j / T /y /n /y /w /e /š /ř /y /c /h / a / o /š /l /e /p /e /n /á / n /e /w /d /i /c /n /o /š /t /i / a / z /a /w /e /d /i /š /t /a / w /e /p /u /s /n /o /š /t /i / J /e /

rusalňstjch / se / ch / d / y / z / g / e / w / e / n / i / a / p / a / t / n / i / c /o / n / a / g / e / m /e / J /e / n /e /o /l /i /š /o / g /i /m / w / t /o /m / w /e / w /š /t /e /m / r /o /w /e /n /j / g /i /m /e / a /l /e / t /a /k /e / d /á /l /e /h /o / g /e / p /ř /e /w /y /š /ř /e /m / . A /z /e /ř /y /c /h / z /á /š /t /o /w /o /d /o /g /n /i /š /j / s /l /o /w /o / B /o /š /j / w / l /i /š /t /e / l /i /d /u / k /á /š /á /n /o / a / t /a /k /e /m / p /o / w /š /t /e /m / Š /w /i /c /e /l /e /o /z / h /l /á /š /t /o /w /e /d /n /o / b /y /l /o / y /a /k /o / s /e / c /o / n /y /n /j / d /i /g /e /r / Z /a /š /t /e / p /r /o /t /i / t /o /m /i / k /o /z / g /e /š /t /e / m /i /c /i / p /o / t /u /p /a / t /e /h /o /j / s /l /o /w /a / a / z /e /p /a /n /i /š / o /š /l /e /p /e /n /á / k / B /o /š /a / n /e /w /d /i /c /n /o /š /t /e / n /a /c /h /á /š /t /a / y /a /k /o / t /i /c /h /o / z /á /š /t /o /w /e / . D /i / p /a /k / l /i /d /e / k /a /r /w /o /d /i /š /j / o /d / Š /w /i /c /a / a / D /i /á /b /l /e / z /n /á /m /e / n /i /š / / w /e /n /y /c /h / P /o /š /t /o /w / B /o /š /j /c /h / a / w / n /i /c /h / s /á /m /e /h /o / B /o /š /a / s /y /š /t /i / n /e /č /y /g /i /š /j / p /r /o /t /y / p /o /n /a /u /k / a / w /e /b /j / g /e / k / / o /b /i /w /š /d /y / g /e / r /á /d / z /e /ř /y /š /t /a /t /i / d /e /t /e /g /e / / r /o /z /i /š /t /y /m /i / z /n /a /m /e /n /j /m /i / a / w /l /á /š /y / n /a / O /b /l /o /z /e / s /t /r /á /š /t /y /w /y /n /i / z /a /t /m /i /n /j /m /i / Š /w /i /c /e /l / T /i /e /b /e /š /ř /y /c /h / w /o /w /i /t /i /c /h / b /r /o /z /n /y /m /i / R /o /m /e /c /a /m /i / n /a / z /e /m /i / z /á /j /r /á /c /n /y /m /i / a / p /o /c /w /o /r /n /y /m /i / p /o /r /o /d /y / d /i /č /j / / Š /o /w /á /d / B /o /š /y /l /e /t / z /l / . A / J /e / a /n /i / t /i / o / l /i /d /ě / p /ř /e /w /e /d /e /n /j /c /h / ž /á /n /e / p /l /á /t /n /o /š /t /i / n /e /n /e /j /a /n /g /i / n /a /p /o /š /l /e /d /y / w / t /o /m / ž /i /w /e /l / W /o /d /ě / B /i /z /r /á /b /y / š /w /e / y /a /k /o / n /y /k /á /l / P /o /š /t /y / a / p /ř /e /d /o /w /e /d /e / p /ř /i /š /t /e /h /o / h /n /t /w /a / a / z /u /o /d /i /w /e /h /o / r /e /z /l /i /c /n /j / š /w /e /h / / k / k /á /š /t /e / w /y /š /ř /e /z /e / p /o /š /t /á /t /i / n /i /c /h / . T /a /k /o /j / s /e / c /o / n /a / t /e /c /o / ž /i /w /e /l /e / o / b /r /á /z /u / R /y /b /y / w / G /e /z /e /c /e / w / M /i /š /k /a / R /o /j /t /o /t /u / w / Z /e /m /i / P /o /m /o /r /š /k /e / L /ě /t /a / t /o /p /ř /e /d / O /š /i /n /d /ě /š /e /h /o / O /š /i /n /e /h /o / p /o /l /á /p /e /n /á / z /g /e /w /e /n /j /m /i / z /n /á /t /i / d /á /m /š / / A /z /e /ř /á /l / s /p /o /š /o /b /e /m / e /n /i /c /h / B /o /š /y /l /e /t / g /e /n /j / L /ě /t /a / P /á /n /i / 1 5 4 6 . w / c /o /m /e /o / A /z /á /l /o /w /š /t /y / C /h /e /š /e /n / a / o /b /y /m /l /á /š /t /i / n /á /d / P /r /a /h /a / / c /o / n /y /k /á /t /e / Š /b /e /r /n /e / W /o /š /t /o / / k /o /š /t /e / a / d /i /č /e /š /t /i / w /y /d /e /m /á /g /e /c /e / a / r /e /z /l /i /c /n /y /c /h / Z /a /r /e /m / n /a / A /z /i /d /ě /c /h / č /e /r /n /e / / Š /t /e /l /e / / w /e /d /i /c /n /y /c /h / p /o /š /t /y /c /h / a /n /i /c /h /o /š /t /y /c /h / s /e / w /l /á /z /o /w /á /š / . T /a /k / t /a /k /e / y / t /a /c /o / R /y /b /a / p /o / g /e /d /n /e / s /t /r /á /n /j / n /i /c /e /z /e / p /a /t /e /n /i / l /i /c /o / r /y / a / g /i /n /y /m /i / C /h /a /r /a /k /t /e /r /y / a / n /a / d /e /h /e /r /e /ž / y /a /k /š /t /y / n /e /o /b /y /š /t /e /n /e / C /h /a /r /a /k /t /e /r /y / n /a / s /e /b /i / m /š /a / . P /o /n /i /w /á /b /j / p /a /k / w /l /á /š /t /e /n /i /c /h / B /o /š /y /l /e /t / n /e /o /b /y /š /t /e /n /y / y /a /k /o /j /e /o / p /o /š /t /i / m /n /o /h /y /m / l /e /h /o / g /i /a /n / p /ř /e /d /o /w /e /d /e / b /y /l /y / w / p /a /m /i /r /i / z /á /š /t /á /w /e / . T /a /k / g /i /š /t /e / y / r /e /n /e /o / n /i /d /á / p /r /o /t / n /e /w /jš /d /á /n /j / s /p /u /o /š /o /š / C /h /a /r /a /k /t /e /r /u /w / a / L /i /t /e /r / n /a / t /e / R /y /b /i / w /l /á /š /t /á /n /j /c /h / m /a /r /y / n /e /b /u /d /e / . C /o /l / w /š /t /i /c /n /o / W /š /t /e /m /o /h /ý /c /i / P /á /n / D /u /o /h / w / š /w /e /m / r /a /z /p /á /n /i /m / s /á /u /d /o / s /t /r /y /c /o / w /š /t /e / r /á /č /i / .

Wystřeno w Starém Wěstě Bráškém / b Věšřka Vpgrina.

O gediom potvorném Srnco / a prvém ná dá ne-

šlecháném / kterémuzto w Deste Demingu v Jana Depra w Hostinském domu v
 slatého Selena / tohoto způsobu jakž malováno spatřeno / třetího leta po svěžení prvních Kůz
 Edw a ginfmi w nové wyrostlymi malými Kůzty / Pětú narošlo / tím způsobem jakž nyní
 některú obyčejně jedrpuš nosí. Kteréhožto Srnce až po sawád úvleho chowa-
 gá / a lidem ho spatřowati dopaušřigú. Léta / r. Osmdesátého /
 sedmáctého dne Měsíce Srpna.

W Jedomé to gest každému /
 Půjma Swatá ctancymu.
 že Báh w Swěté wěc wšickú /
 A wšitú stwóřil Ešlowítu.
 Napsal Mojššs w Kniže prwnú.
 Když Báh včimil Twory wšickny /
 že ne dobré wšitú byti /
 A račil jim pozechnati.
 Ny pak před swýma očima /
 Kdež máme znamenú diwnú.
 Zářakú, Porody potvornú /
 Vlasy, Diwy mistné.
 To wšickno gde z wšle Božá /
 A nám pro hějšch pomstú hrozí.
 Wž Ube, Powítěú, Wody /
 Zemí, Moře, wšickny Ploby.
 Šstě Diwůw a Zářakůw wšich /
 Při Lidch y při Chowadch.
 Neb hñw Božá nám wřtkugá /
 A i Pořánú nabřžegá.

Pro hějšchy, Bludy a slošti /
 Wošalstwj a Uprawostti.
 Pro potupu Slowa Božáho /
 Pro křitoby lidu chudého.
 že Báh Wáikau, Moran, Hladem /
 Zrešće swit y hrozným pádem.
 Protož nám se modlitú sussy /
 Bychom vsli pomstú Božá.
 To též znamena Srnce tento /
 W swé podobě mígmezato.
 Na gchoš Hlawě předwóné /
 Jedrpuš wyrostl potvorné.
 Swit pak w hějššch potopený /
 Kuffe Božá Pítážanú.
 Zářakůw Božšch nestěťú /
 W Ube, w Zemí, w Powítěú.
 Protož Báh bry a w náhle /
 Hrozně Swit trěstati bude.

A Wytřšeno w Praze v Gilišta
 Dačičho / M. D. Lxxxi.

AZ TEKYLETES IFFYVVNAK, HVNYADI LAZLO,
NAK, HVNYADI IANOS EOREGBIK FIANAK KEPE

Arvasnak zsellme haraboz nagy mala,
Orzagnak gondváltóje ora zala,
Kintat ellene lak tergyfeg tamada,
De ellenlege neky nem arhada,
Hála van en trambó támadának
Ellenlegem; elvezény akasztak.

VVege bozomat eni ky trólettem,
Ky edoly akart, azt en mag coltem.
Orzagat var az dolgoz mind szobortak,
Hogy habozástól eltek tan bos mevetetnek,
De az kyalat ferantok roppen nem emhete,
Eupémet esosa foglyiba tórtet.

Bonotay siere chelkredemet,
Arvasnak metató feyemet,
Nem sze hynégenet, iam-bodágotat,
Sem tesser sep illudágotat,
Zépfegérett bodognak yakun mondolat,
De az tergyfeg anot lak lambonak.

do Zakona w prymny Wzrost az do Noc.

St. Jozef
 Jozef jest ten, który w dzień, kiedy Jezus był w Betlejem, przyjął go do domu swego, a był mu ojcem i wychowawcą.

St. Jozef
 Jozef jest ten, który w dzień, kiedy Jezus był w Betlejem, przyjął go do domu swego, a był mu ojcem i wychowawcą.

St. Maryja
 Maryja jest ta, która w dniu, kiedy Jezus był w Betlejem, przyjął go do domu swego, a była mu matką i wychowawcą.

St. Maryja
 Maryja jest ta, która w dniu, kiedy Jezus był w Betlejem, przyjął go do domu swego, a była mu matką i wychowawcą.

Do Państwa Krystowego Stare

St. Jozef
 Jozef jest ten, który w dzień, kiedy Jezus był w Betlejem, przyjął go do domu swego, a był mu ojcem i wychowawcą.

St. Jozef
 Jozef jest ten, który w dzień, kiedy Jezus był w Betlejem, przyjął go do domu swego, a był mu ojcem i wychowawcą.

St. Maryja
 Maryja jest ta, która w dniu, kiedy Jezus był w Betlejem, przyjął go do domu swego, a była mu matką i wychowawcą.

St. Maryja
 Maryja jest ta, która w dniu, kiedy Jezus był w Betlejem, przyjął go do domu swego, a była mu matką i wychowawcą.

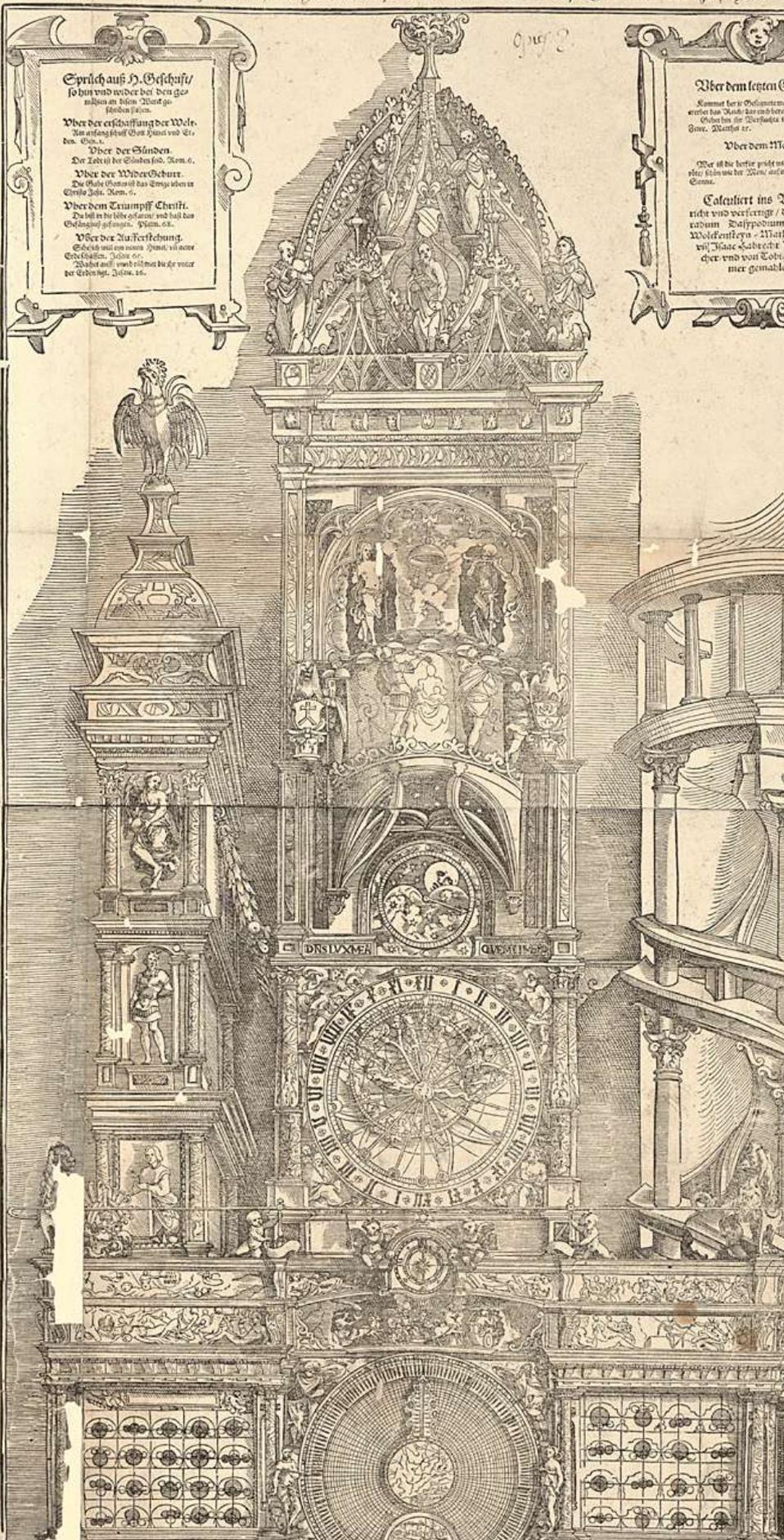
Eigentliche Vürbildung vnd Beschreibung des Neuen Künstlichen Menschen

Vnd dieses Werk außhaufft sich
 Den vnterhandt jhrer hochlöblichen
 So wisst nun, daß der Verweiser end
 Fürnemlich ist dahin gewende
 Daß es auß Astronomisch art
 Die yett euch deutlich offendbar.
 Es ist aber gebildet ab
 In drey farneme theil vordar/
 Daren in dreyen theil auß dender
 Simblich drey anders flich als gleder.
 Das erst ficherlich die alle an
 Dar vnter auff der Eiden stahn/
 Welchs ist ein Wand in dreyen mit
 Sünd drey vnd Schwebt eingeschmit/
 Nach vno gewert Tafeln auff bad seiten/
 Welche die stincklich auß dender
 Auß fämfig jurey vnd dreyßig Jar
 Die man ein Honn vnd Mon as jar.
 Der Schweben aber erst gedachte
 Ist ein großer als die ander gemacht/
 Vnd sind die gestirte außgeschritten/
 Daß die Heiner gehn in die mittern.
 Neben ständt die die gestirte hoch/
 Vnd sind neun dar auß geschritten noch/
 Ist also bereit gebüben
 Eins schuch lang vn gar vol geschribt/
 Von den Jars Monaren vnd Tagen/
 Darvnter Calender scheidt sie sagen.
 1. Die mitter ständt so neun schuch hoch/
 Darn man er mitt außgeschribt hoch/
 Darf drey schuch prett die halbe ein
 All die beweglich Jett so sein/
 Die Wochen vnd die Tag desgleichen/
 Von ein hochzeit aufft and rechenb/
 Vnd ist gemacht solches gar
 Eigenlich auff die hundert Jar.
 2. Die drey Tenten sind verordnet har/
 Vnd daren gebildet Straßburg die Stadt/
 Vnd diese Schwebt steht fast alle jar/
 Die ander aber gehn vmb beid/
 Dann die geist gehet von der linck en
 Gegen der rechten hand zusinken/
 Vnd thut einmal im Jar vnvorhaben/
 Die ander erst im hundert Jaren/
 Vnd gehet von der rechten hand
 Gegen der linck en vnvorwande.
 Weiter vor gedachte Schweben wand
 Doch wie ein pelican da stant/
 Der dem Jelles willt ampt en geden/
 Vnd trägt den Glauben auff dem ruck/
 Dar ist die ganze simmels rind/
 Dar auff die Ctecul gemale ist/
 Vnd die gestirte simmels seychen/
 Darob die Sonn vn Mon hat reichte.
 Vnd geht vmb die gang Zügel vnden
 Ein mal ein vier vnd zwanzig Stunden.
 11. Dar auß theil welches ich nun schribt
 Ist vber die Calender scheidt
 Da stehen erstlich auß vnd ein
 Inn einem simmel hell vnd reyn
 Siben planeten simlich geschribten
 Nach der Poeten sycher wangs sitzen
 Rein vnd eulich auff den Wogen
 Nach den siben Wochen tagen.
 1. Darn nach im andern Gaden sind
 Auch noch drey stück die man ergründt.
 a. Erstlich ein Zitelolabum/
 Das sezt den simmels lauff beuirt/
 Inn dreyen Ctecul mit ein vnter/
 Der Eracht vnd stunden sezt sich/
 Vnd gemale mit vier Jaren seizen
 Vnd vier Complectones zur seizen.
 b. Das ander folget gleich dar auff/
 Vnter gedachtes simmels lauff/
 Ein viertheil seiget weisheit im grund
 All die Minuten einer Stunde.
 c. Aber das dritt ist ein schönere fund/
 Vber des simmels lauff geucht/
 Seigt an das alter Tag vnd gitalt
 Vom Neuen Mon wie er sich halt.
 111. Im dritten Gaden sind man wider
 Drey stück die sehen mag ein sebet/
 Das oberst ist ein Simblich erck
 Schilff erck stücken in dem Werk.
 1. Das unterst beigt die Bilder vier
 Bedeuten die vier Alter die/
 All viertheil stund geht eins herfür/
 Vnd schilff sein viertheil nach gebürt.
 Das erste ist auch ein schönere fund/
 Da kump die Ctecul all viertheil stund
 Gegen eyn jeden Alter her/
 Den jagt der herpland wider sezt/
 Doch laßt den Tod all stund er schlagen/
 Daß wir vns sein all stund vertragen.
 4. Vnter dem man zur Rechten hand
 Setzt ein stücken an der Wand/
 Daren gehn all drey vnter vnter/
 Daruff steht ein Gan sin zuer seigen/
 Der hält die Wacht vnd eh es stocher/
 Reche er vnd schwingt die stügel recht
 1. Jett schreien wir zur Teßossier/
 Darvnter drey seicht mich berfür.
 Vnd vom Calender anfangen/
 Socht in wie der ist eingefangen
 Mit vier pecten auff vier secken/
 Die die vier Monacht entdecken.
 Neben dem steht zur lincken hand
 Ein Bild/ dadurch den Tag verstand/
 Welchs daß es auch sein kumpeln trag
 Seits im Calender an den Tag
 Zur Nechten steht die Nacht geschribt/
 Die weist das Jar wie halb erfüllt/
 Vber den Tag das ja noch wol
 Ein halbes Jar vmb lauffen soll.
 Nach jumpt sich das lich die berliche
 Der viertheil stund an seigen sie/
 Namlich die juren Engel beid/
 Daren das ein zur Rechten seite
 Ein Grundglass in der hand da halt/
 Vnd feyer es vmb all stund als halt/
 Das ander einen Schepter trägt/
 Hat darna den Tag zur Glocken schilffig
 Su dem raven L. D. wien es auch seizen
 Die der Stat Schilf vñ gelin da stücken/
 Der Ouidit auß gemale ist
 Auß einer seiten zugewirt/
 Mit dreyen Woblen welche spinnen
 An einer Ruffel an seizen/
 Darvnter die Poeten erkennen
 Die Zeitgötter vnd Lebens spinnen.
 In der andern seiten sechen drey Ruffel/
 Die zum Werk thaten große dienst.
 Vnd in der mitt secht fornen bezt/
 Das Bild des Kaamen der sichten sezt.
 Su vnter ist ein Bild der seite
 Der Theol Copernic/
 Socht ist zu mercken daß drey Gans/
 Ist gemacht von glawen stein das dinst/
 Vnd das ganz Werk nach sein er wird

**Sprich auß H. Gesehft/
 So hat vnd wider bei den ges
 alben an dem Wand ge
 schriben sezen.
 Vber der erschaffung der Wolt/
 Die außgangst vber stund vnd Er
 den. Gen. 1.
 Vber der Sünden.
 Der Jett ist der Sünden sech. Rom. 6.
 Vber der Widerkehrung.
 Die Ocke stundt in das Erge iden in
 Erste Jett. Rom. 7.
 Vber dem Tzumpff Christi.
 Da ist in der lichte gezeigt vnd hat das
 Gesehft pfingst. Wien. 6.
 Vber der Auferstehung.
 Socht ist in dem Jett vnter
 Gesehft. Jett. 6.
 Socht ist auß vnd hat mit die ge vnter
 der Gesehft. Jett. 16.**

**Vber dem letzten G
 Kommt her die Besondere
 ercket das Jett. das er hoch betruet
 Gesehft der Tzumpff vnt
 Jett. Wien. 11.
 Vber dem Jett
 Wer ist die lichte gezeigt vnd hat das
 Gesehft pfingst. Wien. 6.
 Calenier ins U
 richa vnd vorlange /
 cadum das ptoom
 Wolckenrey. Maib
 vn Thae sabre die V
 cher vnd von Coles
 mer gemale**

Das ist die furchter geben
 Vnd dieses Werk außhaufft sich
 Den vnterhandt jhrer hochlöblichen
 So wisst nun, daß der Verweiser end
 Fürnemlich ist dahin gewende
 Daß es auß Astronomisch art
 Die yett euch deutlich offendbar.
 Es ist aber gebildet ab
 In drey farneme theil vordar/
 Daren in dreyen theil auß dender
 Simblich drey anders flich als gleder.
 Das erst ficherlich die alle an
 Dar vnter auff der Eiden stahn/
 Welchs ist ein Wand in dreyen mit
 Sünd drey vnd Schwebt eingeschmit/
 Nach vno gewert Tafeln auff bad seiten/
 Welche die stincklich auß dender
 Auß fämfig jurey vnd dreyßig Jar
 Die man ein Honn vnd Mon as jar.
 Der Schweben aber erst gedachte
 Ist ein großer als die ander gemacht/
 Vnd sind die gestirte außgeschritten/
 Daß die Heiner gehn in die mittern.
 Neben ständt die die gestirte hoch/
 Vnd sind neun dar auß geschritten noch/
 Ist also bereit gebüben
 Eins schuch lang vn gar vol geschribt/
 Von den Jars Monaren vnd Tagen/
 Darvnter Calender scheidt sie sagen.
 1. Die mitter ständt so neun schuch hoch/
 Darn man er mitt außgeschribt hoch/
 Darf drey schuch prett die halbe ein
 All die beweglich Jett so sein/
 Die Wochen vnd die Tag desgleichen/
 Von ein hochzeit aufft and rechenb/
 Vnd ist gemacht solches gar
 Eigenlich auff die hundert Jar.
 2. Die drey Tenten sind verordnet har/
 Vnd daren gebildet Straßburg die Stadt/
 Vnd diese Schwebt steht fast alle jar/
 Die ander aber gehn vmb beid/
 Dann die geist gehet von der linck en
 Gegen der rechten hand zusinken/
 Vnd thut einmal im Jar vnvorhaben/
 Die ander erst im hundert Jaren/
 Vnd gehet von der rechten hand
 Gegen der linck en vnvorwande.
 Weiter vor gedachte Schweben wand
 Doch wie ein pelican da stant/
 Der dem Jelles willt ampt en geden/
 Vnd trägt den Glauben auff dem ruck/
 Dar ist die ganze simmels rind/
 Dar auff die Ctecul gemale ist/
 Vnd die gestirte simmels seychen/
 Darob die Sonn vn Mon hat reichte.
 Vnd geht vmb die gang Zügel vnden
 Ein mal ein vier vnd zwanzig Stunden.
 11. Dar auß theil welches ich nun schribt
 Ist vber die Calender scheidt
 Da stehen erstlich auß vnd ein
 Inn einem simmel hell vnd reyn
 Siben planeten simlich geschribten
 Nach der Poeten sycher wangs sitzen
 Rein vnd eulich auff den Wogen
 Nach den siben Wochen tagen.
 1. Darn nach im andern Gaden sind
 Auch noch drey stück die man ergründt.
 a. Erstlich ein Zitelolabum/
 Das sezt den simmels lauff beuirt/
 Inn dreyen Ctecul mit ein vnter/
 Der Eracht vnd stunden sezt sich/
 Vnd gemale mit vier Jaren seizen
 Vnd vier Complectones zur seizen.
 b. Das ander folget gleich dar auff/
 Vnter gedachtes simmels lauff/
 Ein viertheil seiget weisheit im grund
 All die Minuten einer Stunde.
 c. Aber das dritt ist ein schönere fund/
 Vber des simmels lauff geucht/
 Seigt an das alter Tag vnd gitalt
 Vom Neuen Mon wie er sich halt.
 111. Im dritten Gaden sind man wider
 Drey stück die sehen mag ein sebet/
 Das oberst ist ein Simblich erck
 Schilff erck stücken in dem Werk.
 1. Das unterst beigt die Bilder vier
 Bedeuten die vier Alter die/
 All viertheil stund geht eins herfür/
 Vnd schilff sein viertheil nach gebürt.
 Das erste ist auch ein schönere fund/
 Da kump die Ctecul all viertheil stund
 Gegen eyn jeden Alter her/
 Den jagt der herpland wider sezt/
 Doch laßt den Tod all stund er schlagen/
 Daß wir vns sein all stund vertragen.
 4. Vnter dem man zur Rechten hand
 Setzt ein stücken an der Wand/
 Daren gehn all drey vnter vnter/
 Daruff steht ein Gan sin zuer seigen/
 Der hält die Wacht vnd eh es stocher/
 Reche er vnd schwingt die stügel recht
 1. Jett schreien wir zur Teßossier/
 Darvnter drey seicht mich berfür.
 Vnd vom Calender anfangen/
 Socht in wie der ist eingefangen
 Mit vier pecten auff vier secken/
 Die die vier Monacht entdecken.
 Neben dem steht zur lincken hand
 Ein Bild/ dadurch den Tag verstand/
 Welchs daß es auch sein kumpeln trag
 Seits im Calender an den Tag
 Zur Nechten steht die Nacht geschribt/
 Die weist das Jar wie halb erfüllt/
 Vber den Tag das ja noch wol
 Ein halbes Jar vmb lauffen soll.
 Nach jumpt sich das lich die berliche
 Der viertheil stund an seigen sie/
 Namlich die juren Engel beid/
 Daren das ein zur Rechten seite
 Ein Grundglass in der hand da halt/
 Vnd feyer es vmb all stund als halt/
 Das ander einen Schepter trägt/
 Hat darna den Tag zur Glocken schilffig
 Su dem raven L. D. wien es auch seizen
 Die der Stat Schilf vñ gelin da stücken/
 Der Ouidit auß gemale ist
 Auß einer seiten zugewirt/
 Mit dreyen Woblen welche spinnen
 An einer Ruffel an seizen/
 Darvnter die Poeten erkennen
 Die Zeitgötter vnd Lebens spinnen.
 In der andern seiten sechen drey Ruffel/
 Die zum Werk thaten große dienst.
 Vnd in der mitt secht fornen bezt/
 Das Bild des Kaamen der sichten sezt.
 Su vnter ist ein Bild der seite
 Der Theol Copernic/
 Socht ist zu mercken daß drey Gans/
 Ist gemacht von glawen stein das dinst/
 Vnd das ganz Werk nach sein er wird

U *Isen w Nowe Slozenci / na Emeno Sef*
 Bana Bana Rodolfa Krále Czeskeho / v Dusem Swatych sebrana / na pra
 obsahujici Rodolfa Cisar Kristianske / na Leve po Dytich / genj take w sobe obsahujici C
 Král t Danyšew w Kapiole ul. *panage Názovij w Kristianske Křistim / a nepotomstijeho C*
 mu wšifowání stáheho Panowání a zprawování Swate Křistianske / v Křisto
 I Ode mne Křiže Jana Emína / Dikana na Horách Czumách. Letha Pa

X Odu ke ste přelavn / o / Cřsáče milostiveho / od Boha má naše Země / ten nadostemí Pan
 stvítal ho Dán Bůh Dano / ačkolivět gest Dán mladý / wšak w maudrosti neomenný / protož
 arid Krále vychwaluje / gehož Kriče Bůh spravuje / t Bogi strojí dá tvíčežstvoj / rozstafn
 d mladosi wětu swého / Syn Dawida Krále cneho / Esalomon w spravování stvém / bo roz
 aky Bojji napřiv hledal / od Boha Mladrosti dostal / křsa genu s hřm Dána / te také *Křs*
rdnand / Bojji mlostí / blaubs wět Cřské Kralowství / spravoval slavně slavně Muz
 lšs Boje Krále cneho / mēg w rukau swých Eřdce geho / nastoi spravuj t dobre wěli / na
W *EDN* tēj *Maximilian* / jstawal Syna Krále nám / šez nēj wšedno dobre přigde / slavn
 do dá maudrosti gedně Bůh / neb on sám stvít w tom swých Cluh / rač Boje šrdem wladnau
 ožinnē / Křdch Sprawednosti / Eho Cřsáče mlostí / bázei Bojji první radba / bogičn
 idosti Eřdce geho wěti / tve zalsběni bud nad ním / wšedka Kralowství w mōcy tve / tomu
 zrcās o Krali Peršim / psal w o jiwoti cnošinn / Šerus bylo Eméno geho / Muz *Ma*
 wam Dechem spravowan byl / Bojji služebnost obnovil / ču to rada Wřchnost rajda / d
 rān Kralowšs přewit strojí / genj spravuje Jāton Bojji / řdo dal Maudrosti dal Cřsáčstwj
 M ij bude emennā / Křsa tve byt neimila / aby nám byl milostiw / Kral Dán náš mēg p
 S K m w Danc rájjs bōti / Duchem Swatim spravowan / toho mēda nepustis / pro sw
 Amet Boje rač to dáti / Dle Synu Duse Swatj / bychom gšuce s Dānem našim / žwi byt t

Wpřisáno w Praze v Michala Petric. Cum Gratia et Privilegio.

APPLAUSVS

**NOBILI AC ERVDITO IUVENI CLAVDIO
LABBE INSIGNIS CATHEDRALIS ECCLESIAE VIRDVNEN-**

SIS CANONICO CVM BACCALAVREI FORMATI IN ARTIBVS LIBE-
ralibus ac Philosophia titulo, in Caesarea Societatis Iuvv Gymnasio Pragana in, Ca-
lend. Decembria publicè ac solemniter indiguerit.

A
IOANNE FRANCISCO ORATORIE FACVLTATIS STUDIOSO

QVid queat laudis, studijq; cura,
Quid suam Muls foctare pectus
Profit, exquiris docet en iuvene
Gloria clara,
Montis abrupto latitant recessu
Dona virtutis celebrae sacrae,
Arduo semper petiturq; praesans
Gloria calle.
Hic labor primos aditus referuat;
Intimos virtus retinet recessus;
Postq; sublimes folio locata
Gloria fulget,
Huc gradum duro statuit labore
L. Abbe sublimes penetrare caelos
Mente conatus, solijq; prima
Limina servat,
Quam petit quisquis probitate claret,
Quam Sophus summa medicatur arte,
Quamq; devicta remans ab oris
Victor adorat.

Quaeq; tam vastum celeri per orbem
Arte percurrit, superatq; caelos,
Et pie lapsam viduat nelando
Crimine mentem,
Hanc tuum Claudii meruitq; pectus
Gloriam, & tantos parit en triumphos
Quos tuo iam iam capiti reponit
Laurea victrix,
Arduos quanto minor hocce gressu
Tramites firmo numerus recurrit,
Paucior tanto pariles caterua
Sumet honores.
Teq; quod duras superaris acer
Semitas laudis focium supernis
Caudus iungent, meritumq; ad alta
S; dera tollent,
Vsq; sic Claudii gradiare gressu,
Atq; susceptos luctis honores
Augeas, feri videant, libore
Pareta, Nepotes,

PRAGAE,
EXCVDEBAT MICHAEL PETERLE.

298
100
p. 298

**Pax facit Diuicias/
Diuiciae Superbiam/
Superbia Contumeliam/
Contumelia Bella:
Bella autem Paupertatem/
Paupertas Humilitatem/
Humilitas/ Pacem.**

PRO FAELICI SVCCESV ■
NOVI ANNI M. D. LXXV.

CONDITOR Omnipotens Caeli, Terra, & maris alti,
Qui proprio semper numine cuncta regis.
Res nostras tua secundat benedictio sancta.
Qua nostris terris fit bene perpetuo.
Fac nouus hic nobis cadat feliciter annus.
Ut tua letamur cuncta videndo bona.
Argentique mina producant commoda terra,
Et minera repleant Caesaris usque domos.
Sic tibi summe Deum, per Christum, dicere laudes,
Perge mus soli, tempore perpetuo.

Výsneka potespedná w spůsob/

Cilowěka chystagich
ho / Blatneho a Swistebo

selcho a na wěty zástawag nicho / genj
wánj / tak patj Swatj Dan el powe
máme / ale budawgcho

ho se z tohoto Wjone
Audoli do Wjybeku gineho we
gest s Panem Bohem w Nebi wčech
del / je de Wjisa předwagagcho ne
stodami. **Os. W. S.**

Prjwá se pako : Wak rostlínim spůsobem / Wáh náš namšterowge / 2.

W jru naděti gštaw mán / a žadam mjet
A n bytu bespečneho / z de nemám / a mjska
C jehož mne Adam zbatil / w Nagi ai hrad nerád
S trahst se nechoj wje / gsa w Krysowě Wjice /
L ep se miji nemohu / lei zbudu hčeseni
A tak čekám wsele / wčeho přjchodu /
W njm je Wch nicho Wla / wždy se k toney chesj /
D obry sem Bog bogowal / Wjiru zachowage
O tom wjm z wryj prawě / w Pána Bězu Kryska /
B eru se k wone sraně / na tajdan hodim
R ozděni gde gisť / Wčeho Stánu /
Z daleka mne Smrt chytá / bogemswj dat necho /
E y gisť se strogim / Smrti / k epi fowčim /
N eb zasluby Krysowj / gšau mne dostatecni /
S tm se Swětem rozdwojim / w ta poslednj léta /
K des přjprawi Wěci / mlugjem sebe /
Y áč spotřbam na tebe / wčim milost sennau /
Amn radj to dáti / čemuž wčimj pravě

H otow sem w Pánu Kryska / z toho Swěta giti.
O čekávám wčeho šrze Pána Kryska.
D obrotiwě napravil / Pan Kryska zas tar Pád.
L akž wšochu Swatj šce / šli šrze ty dwice.
E y šrz Kryska přemohu / wšeta pokuseni.
M ičho Spasitel / při Smrti wtu dobu /
L akejšo prudá Stěla / wppustičná k epi.
H otowjuse bych se bral / s wčimmi do Nage.
L ak gš Koruna Sláwy / složená mi gšá.
C ož do přjchodu Páně / w zem odpčinu.
R áč se smilowat Kryske / pokornj Veránu.
A ž hodina vkrjá / tdyš Pán počtu zechce.
S trže mje mám giti / k žiwotu wčimmi.
T řim se čim Slowy / z nichj gde žiwot wčim.
L áč se ja tebau strogim / Spasitelj Swěta.
B labolaweni třeci / následnj tebe.
L akejšo sem daušal / w tebe smilj se nadenmau.
Áč se mōpu ešledati / s tebau w wčim Sláwě.

Wodlība k KRYSTU Wánu / pobožneho a Křesťan-
ského Křowěka.

Wáne Kryske / dežj áč se Swětem čijime /
Ždarim twych we dne w wěty wčedim.
Nebo toby nebylo twé pomocy /
Wšatibogem wčim Smrti w moep.
Tvo Cilowěka poděho / tak milowal /
Smrtedniho pádu gcho liowal.
Edm od sebe / wšete Otce wčim /
Jnejmneho milostendimj gcho.
Gša Pán šrál wčim / a Wáh nemrtedni /
Dpl sy slauha šasny / Cilowěč šuriedni.
Wšitě z šrbla Wjisa štracniš Duce.
Š šaupel gš s Nebe přjpar / Cilowěč šuriedni.
Odgato od nás Smrtedni šuriedni.

Obej wáh šlwiš / Wšitěm žwošidimj /
Wšitěm nepostyšimj / post wěniš.
Wšitě gš šrau drahu šerij obimj /
A Smrti šrau nemánu ošim.
Wag dwny šušij Smrti gš podšupel /
Wšitě Smrti přemoh / n náš wšupel /
Smrti mōu nose Smrti gš přerž /
Duse mrtě / šiwot nawrčena.
Kdož w š wšit / neomč / Duse gcho /
Wšitě dčá šne wšupel / šiwot.
Wšitě wšit / gš náš / wšitě nám žemšij /
Wšitě šiwot / ale rád / w Wšitě ob šiwot.
Že wšitě pomoz / čimšit šiwot /
Wšitě šiwot / w šiwot wčimj přjgiti.
A M E N.

Wpřjstáw w Štarcim Wšitě Wšitěm v Štjstě Njgim /
čeho M. D. LXXXVIII.

222 **Luf: II.** 287

Nazwano gest gmeno geho Gezijsa / kterymz bylo nazwano od
Andela / prwe nez se w zivotc pocalo.

l Zdim I.

Tim dostognesssi nad Andely vcinu / cim wywys
ssinesssi nad ne gmeno dedecne obdezal.

Kryste ty gsy Spasenj meho puwo **D**
čehož gest mi za pewny gisy duwod /
Gmeno twe wywessencassj wssch **S**
w ncinzo mi hognost wsscho dobreho pines.
Rozkossne gsy wylweel / Dawidu **K**imen **V**
w twem gest slozeno pozebnanj gmenu.
Ey gal z neho pochazy **D**usy sinu **E**
potessnej w zamutech welmi hogne /
Y polehčenj w težko steh rozlicny **CH**
na wernc zde w Swete přichazegjch.
Zapuzge mocne **S**mrť dawa žwo **T**
onof gest **D**usse wernc draby **K**lnor.
Spassit **G**rec **N**ebestj we gmenu twe **M**
modljej se mu w **S**rdcy opravdowem:
Y prosby ge gich na pl inu ge **m**l **E**
spomaha w čas neppotrebnegssj **č**hwylc.
Tim y pa tssjm **D**usy swau presmuena **V**
auzkostani co wlnami oblljčenau.
Sstasne je mi **K**ryste l **B**ortu pomuze **SS**
a je wssch težkostj mych mne wpmuze.
V tssjs mje **D**uch žarmauceny mi **G**
neopustjs mne wssak gsem **v**cinel twug.
Y budu gmeno twe **K**ryste slawit **I**
zde časne potom wěcně welebit. Amen.

Jan XV.
Amen, amen prapam rosin. je zachyssie kol prosit
Grec we gmenu mem. dat wcin.

Stur: III.
Ticbot neni žabcho gmbho gmbra pob **K**rbou barcho /
lboru / **F**rac **K**rcwšycho smmssli **I**pseni **G**ryc.

Jan XI.

Já gfan wzkřessnj y život / kdo wěj we mne **G**y
pal y vmel, žwo **G**ude.

Bezysst **K**rysta.

Dacž mäg se tiessj.

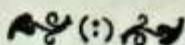
B. M. Z. T.

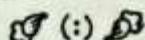

W Osmu Nedeli po Swate Trojce

Milostidensťowj swé dáwati ráci. Protoj ty teč / a takowé k němu powé Wjry / nes
majé přestawati za ty wěcy ho prosyti a důwěriti k němu wolati / abý ráci dáti / cobý k
Cti a Slawé geho a k Spasenj twému wjstečného a prospěšného bylo. A kdej slyšáš
w dnešňj Epistoli / jak Pawel Swatý bǐdu a nauzy nassj wyčítá / w kteréj gme ležel /
máš Doha prosyti / aby to wšecťo co gest sřodného / zolassě hřjchy a neprawosti / od
nǐti ráci. Nebo nám jadne protivensťowj nebude mocy sřoditi / gestli swým zaurmysl
nym a swéwolnym neprawostm / proti swému wlastnjm swědomj / nebudem k
cojmu přičiny dáwati / a Pána Doha nassěho k hñětu a pomě pos
pauzeti a rozněcowati. Duoh nám ráci Milosti swé a
Daruow Duchu Swatého k tomu dobro
twě propoogěti. Amen. /

W Osmu Nedeli po Swate Trojce / Ewangelium Swatého Matthause w VII. Kapitole.

Nlne se wystřihapce od sřalěšnych Broro
tuow / kterj přichážegj k wam w Kausse Dwočjm / ale
wnitě gšau Wlcy hltawj. Po stacych gegich poznáte ge.
zdali zbǐragj s Trnj Hrozny? aneb s Bodlácj řǐky k
Tak každy Strom dobrý / dobré Dwoce nesě. Aležly
Strom / zlé Dwoce nesě. Nemžje dobrý Strom zlého Dwoce něsti /
ani Strom

Wyklad XXXII na Euangelium w Autery

W Ten čas: Kžekl Gežijsš Brednijskuom swým / ^{na} Wz-
^{Boiřtwj na Elowiecrwj / naučeni /} ^{řřz mne /}
 tu / Wěru prawjym wám / Kdož newchodij Dweřmi / do
 Zboru wywolenyř / ^{yako přchau lařoniřtwim a giným neř adem / ře cyžy bēce /}
 Dweřince Dweřišho / ale wřtupuge ginudy / ten Žloděg geřt
^{ř hubi /} ^{řřz mne /} ^{prawý /} ^{wywolea.}
a Lotr. Ale kdož wchodij Dweřmi / Pařtýř geřt Dw-
^{nyř ř Spaseni / Šnob Břystwo /} ^{wywoleni /} ^{prawdu řterauř magi wieřiti a ple}
 cý / tomu Wrátňy otwřřř / a Dweř hlař geho přigyma-
^{nni /} ^{neb ge řná /} ^{ř hřřchuow /}
 gij / a řwě Dweř gmenuge gmenowitř / a wyřwodij ge.

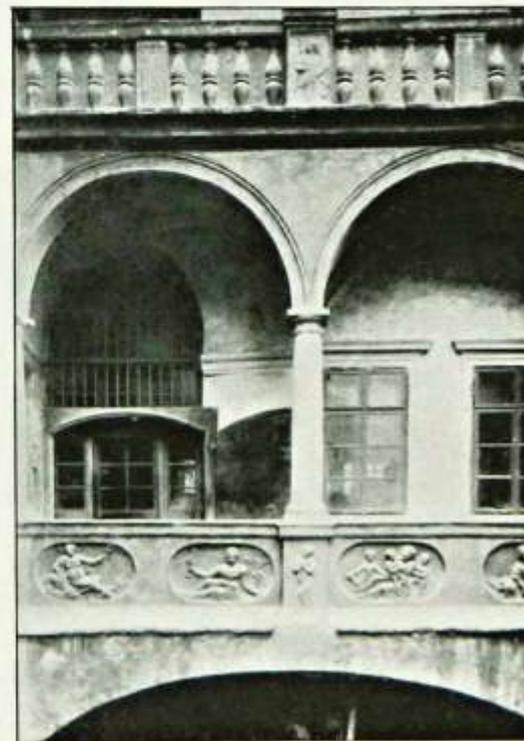
A řdyž řwě Dweř wyřpuřřij / před niřmi gde / a Dw-
 ce geho nářředugij / neb řnagij Hlař geho. **Alle cyžyřho**
 nenářředugij / ale wřřřřagij od něřho / neb neřnagij ^{ři a přř}
 Hlařu ^{cyžyřř}

Dům u Splavínu, sídlo Netolického tiskárny, kterou koupil Melantrich r.

Hlavní fronta

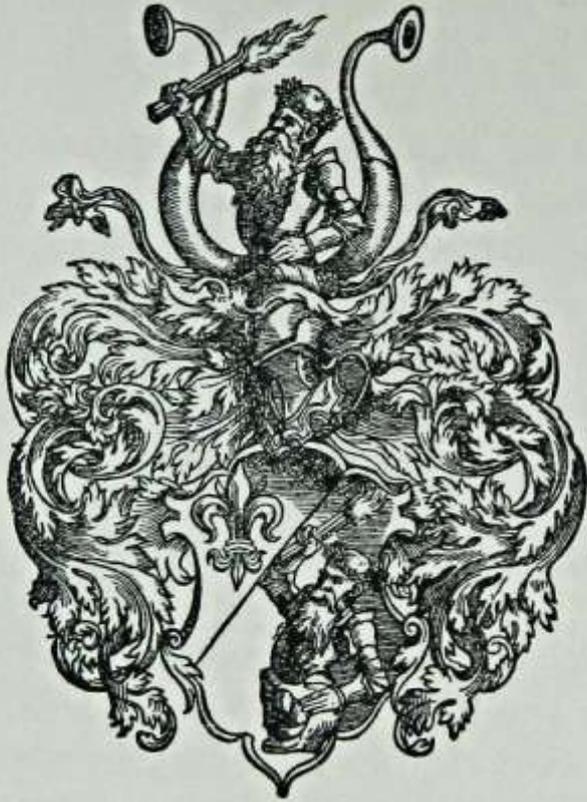
DŮM MELANTRYCHŮV

Arkády do

tofo pofarabofary nj do griceljo gafa, a take ruffij kmi:
Zotijj m lasti ~~maljki~~ dnamiti mofo, ze temito pini
prij sobis ruffem. Etim p ruffij v. k. M. jannu
Bofo vicijnemu v ogranu poraujij, ofa tu dluvite
ne nabiege, ze tuto mau ombiru prandirau ppi 2.
gijti, a mjin laskarujij pantiu la ogranujij dyti
ragite, a tofo pofarabofu ne me starosti do paupti sti
na mne vragite. Datum in meo lectulo pada:
grico octava die Junij Anno 1577.
Ruffij k. m. sti

vijdychy volny
prijebnik

Georgij Melantroye zc

Wasfopust.

Kniha o wweđenij w pra-
wau a Bohu milau pobožnost / skrz kra-
tochwilné o Swanácti Synech Wasfo-
pustowych / Patryarssých Pekelných / rozgümánij /
Spasytelna náucenij dáwagüe / proč se
gegich towarýštwü wssyckni waro-
wati magü / nynü w nowé
wydana / od

Kněze Dawřince Leandra Kwacowské-
ho z Kaudnice / Děkana w Měste Slaném.

P. M. K.

A Wytisťenow Starém Měste Pražském / v
Střihó Melantrycha z Awentýns.

A Lětha Páně / M. D. LXXX.

*Non queri aliqñd wnta fieri Alis
judicij meliorum:*

Arumilka 12

Wychwalowal gsem wšce mrtwe
lidi/nejli žiwé.

Eklezjastykus III.

Wšce gsem chwálila Smrti nešli žiwot/
Nebo náš žiwot gest plný mnohých psot.
Unělat gsem že gest Smrti to což nebylo/
Bláštěrský žiwot an w něm dobré bydlo.
Sižt gž mám Edyž mne nášlyně ráhne křem/
Senž musyli padnauti w osadu šerem.

Dať vme/neb nemil vme
a w mnohstvý bláznostvý šer
mám bude.

Přířlowij V.

Siž vmešs bádný/neb kážně pobo
Uonils prawě/ale omyl bezbojn
Plamans negistotau twé nemaudre
Následowals šfálše w šwé nesmy

G Ložce na kterémž ležšs nešgdesa/
ale smrti vmiěsa.

III. Královských I.

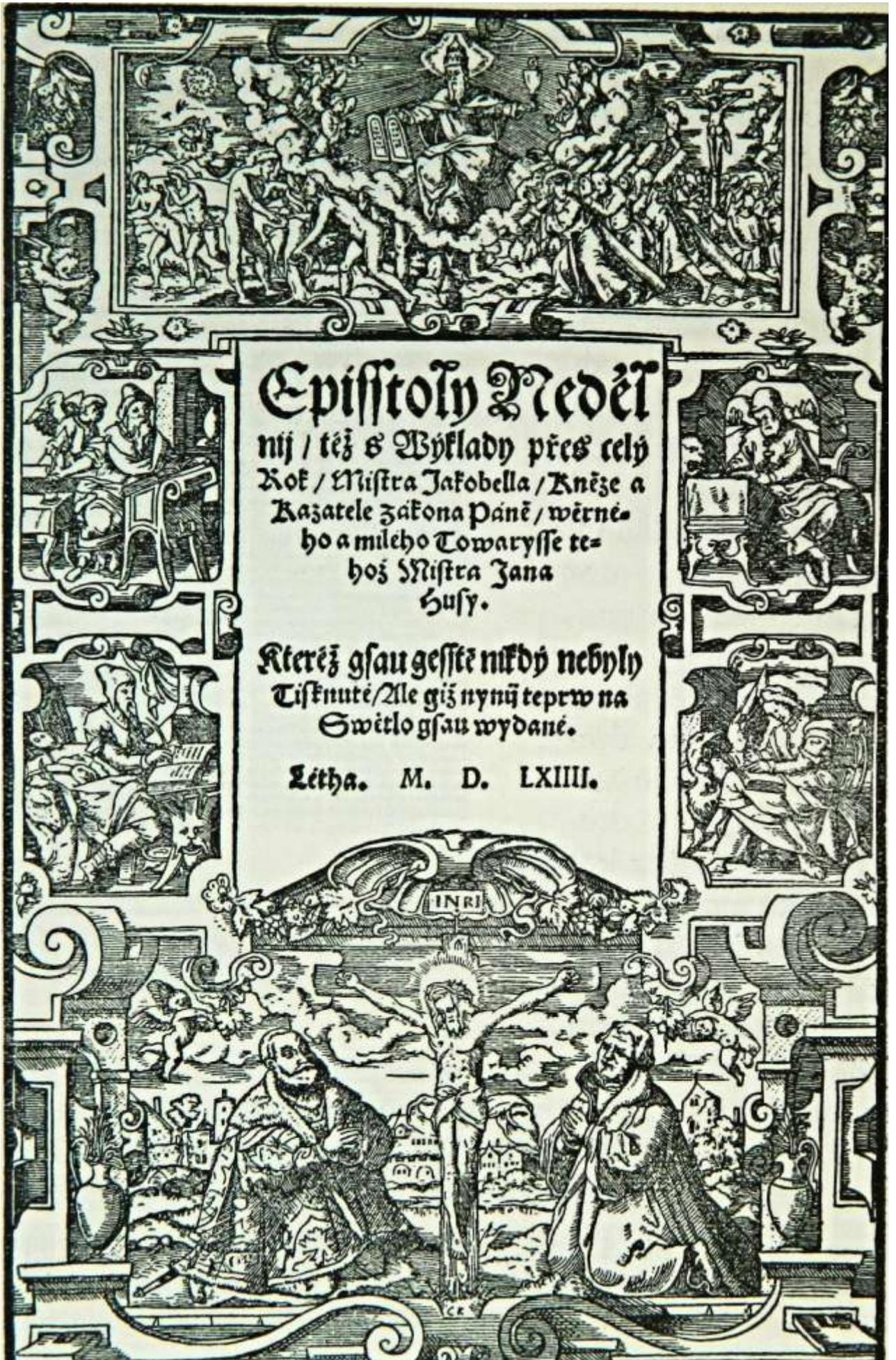
Krášna Panno gens na své Lnožko wešla/
Nedáť osud by zase s niho sešla.
Nebo té rychlá Smrt s Swěta sprowodí/
Twt Tilo mrtwé k hrobu doprowodí.

G Pošte te muť wššykni kře
e gste obijšent.

Mathanso XI.

Pošem y tebeť Smrt wola ze gm
Genj na hiberi nosyšs těžká br
Dostis trřil pentz/giř wšc nebude
Ze wššich těch pracj wyswobož

Epistoly Neděl
nij / též s Byklady přes celý
Kot / Mistra Jakobella / Kněze a
Kazatele zákona Páně / wěrného
ho a mileho Towarysse te-
hož Mistra Jana
Husy.

Kteréž gsau gesszé nikdy nebyly
Tisknuté / Ale gíž nynū teprw na
Swětlo gsau wydané.

Létha. M. D. LXIII.

Kniha

Collegij Societatis Jesv cunctana

knihy Syrachy / a iſtá Ecclesiasticus,
w kteréžto zawrſtva glau utelſená napomenutij / a
předkládagij se wſſechněm Lidem proſpěšná naučení /

vakby se gedenkáždy w ſwém Powolání (žito
gſa na tomto Swětě ctně a ſlechetně) chowati měl.

A Summau Kniha tato ſlauti může

**Zrcadlo pobožnosti / Ctnosti /
Kázně v Početnosti.**

Že chudtj a ſproſtſtj Hoſpodáři y gſtj Zprávowé Če-
ládky / mohou ſobě Naučení bráti / vakby ſami ſe při ſwém
Powolání / při ſwých pracech / předkem ku Pánu Bohu / k ſwým
Blížnjm / y ke wſſem těm / geſto k gich Zprávám ná-
ležejj / pobožně a náležítě chowati měli.

Catalogo manuſcriptus

**Jeſt pak w Mažyt Čeſtj z Nie-
meckého přeložena / a k proſpěchu y k wzde-
láni wſſechněm wuobec wydana / a od Giří-
ſa Melantricha z Awe ntjnu
Zmpřymowaná.**

Leto M. D. LXI.

Geweyßbüch

Mit den allerschönsten vnd artlich-

sten Figuren aller Geweyß / dergleichen vor-

Bibliotheca

mals in keiner sprach nie an tag kommen. *Andreae*

Von dem Hochgelehrten vnd weit-
berühmbten Herrn Doctor Petro Andrea Matthiolo, Rö: Kay:

Kay: Rath/ auch derselben vnd Fürstlicher Durchleuchtigkelt Erz-
herzog Ferdinanden 11. Leibdoctor. Erstlich in Latein
gejelt. Folgendts durch Georgium Handisch/ der
Arzney Doctorem verdeutscht/ vnd endlich
zu gemetnem nutz vnd wolhart Deu-
scher Nation in druck
dersertigt.

Bestet mit vilen feinen neuen experimenten/ künstlichen
Distillieröfen/dreyen wolgeordneten Registern/vnd anderer
nutzbarkeit/wie auß der Vorred zu sehen.

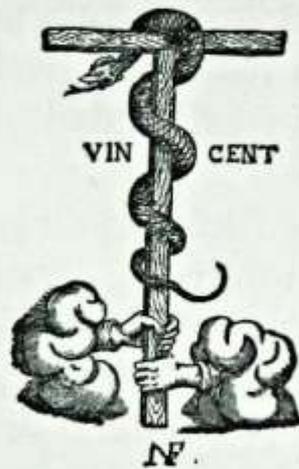

Bedruckt zu Prag/ durch Georgen Melantrich von Auentin/ auff
sein vnd Vincenti Valgriff Buchdruckers zu Venedig vncosten
M. D. LXIII.

Mit Röm: Kay: Freyheit vnd Privilegien.

N. franchimont a frankenfeldt

PETRI ANDREÆ
MATTHIOLI
SENENSIS MEDICI
Epistolarum Medicinæ
librum Quinque.

P R A G Æ

In Officina Georgij Melantrichij ab Auentno,
ad instantiam Vincentij Valgruij.

Anno Domini.

1 5 6 L

PETRI ANDREÆ
MATTHIOLI
 SENENSIS MEDICI
 Epistolarum Medicinā-
 lium Libri Quinque.

Excusum Praga in Officina Typographica Georgii
 Melantrichi ab Auentino.

Anno Domini.

Ex libris Johannis
 Schwäger arte Pharmaciae
 Olhenzky Agrammarchi
 6 I.

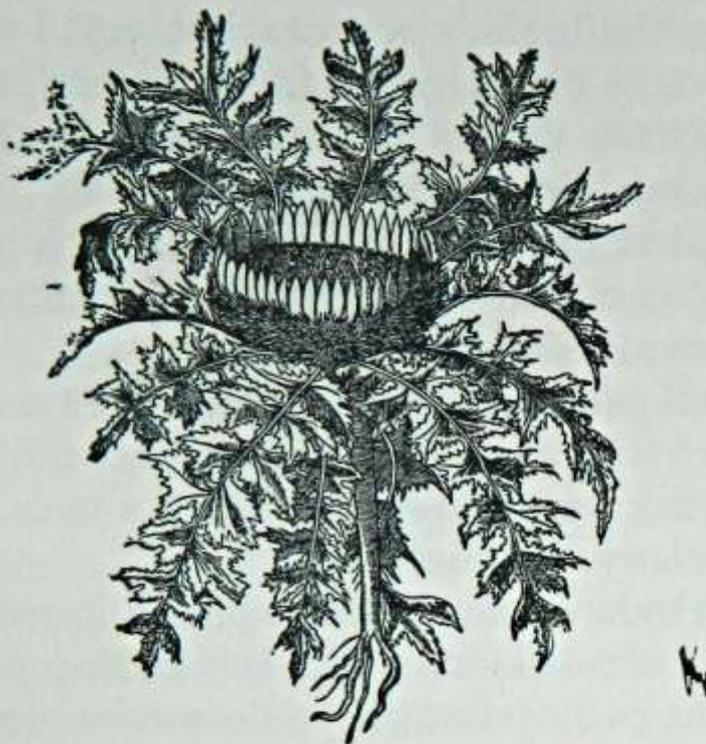
C1210 XC11X
 Sani Nicolai Vodiansky
 q. J. J. J. J.

Třetíj

Pupawa bílá.

Chamaeleon albus.

Šarvutý.

Drupawa černá / Listj má jako Boblaš / šterénusj čilagj Zlatohláwa / než
 šoblaně / než / a počarvenalé / mšim / ač / ta / barvenosť / od / žaně / páchajj / : / Těbo
 to / úto / šyroagj / zělaně / ginde / pobělaně / ginde / modrě / a / nědy / y / čerčeně / a / žiad / od / té
 rozličnosť / barvo / Chamaeleon / Latinské / slove. (Gfť / zagně / Chamaeleon / žarvutý / má
 té / jako / Geššivka / šarvutý / rozličně.) / Prut / naše / vysoký / gubně / pět / prstů / zelaššic / po
 čarvenalě. / V / okolu / Běže / tůň / pobobny / Jacyně / bylón / šarvutý / rozličně. / Kočen / dlešj /
 čerň / gubň / nědy / vyššicpaný. / Bdy / gey / rozčejš / slane / a / to / aušlech / rozživany / kausse. /

Kofle

Kuſſhy.

CLXXXV

Pupawa černá.

Chamaeleon niger.

Herwartz.

Roſte na Polích /w miſtích ſuchých při vrchu /y také při Moři. Rozpíjí ſey z Yara. W
 Cechách tito Pupawy černé ſonj /a potydo ſe ve Wlaſſkých nacházy ſe. W Apulj a w Baſe
 labrej roſte yakaſy býlina /gopjíj tito figúra barmáme /kraj ſba ſe máj podobnejſtvoj Pupawy čer-
 ný. Roſtne také w Lſſackjwíj vjſtované /a to ſeremnájmj pákſobánjm. Ubo podlé wyſtá-
 čnej ſtarych Vědácow gſt gđowata /a do títá ſe přigíjſt nemáoj.

¶ Přirozenj a títocj.

¶ Sſt přirozenj oheňwčo. Snyř a pálij. Toťſt roztáoj přídaba máco Wiriolum /Rob
 kowča

**Vitěj Melantrych s Alwentonu/Mie-
tienijn Starého Města Pražského a Impresor w
témž Měste/wssectném tēm/ kterěj tuto Knihu čijsti budau / poz-
drawotij přátelské/s winsřováním wšeho dobrého/
wskazuje.**

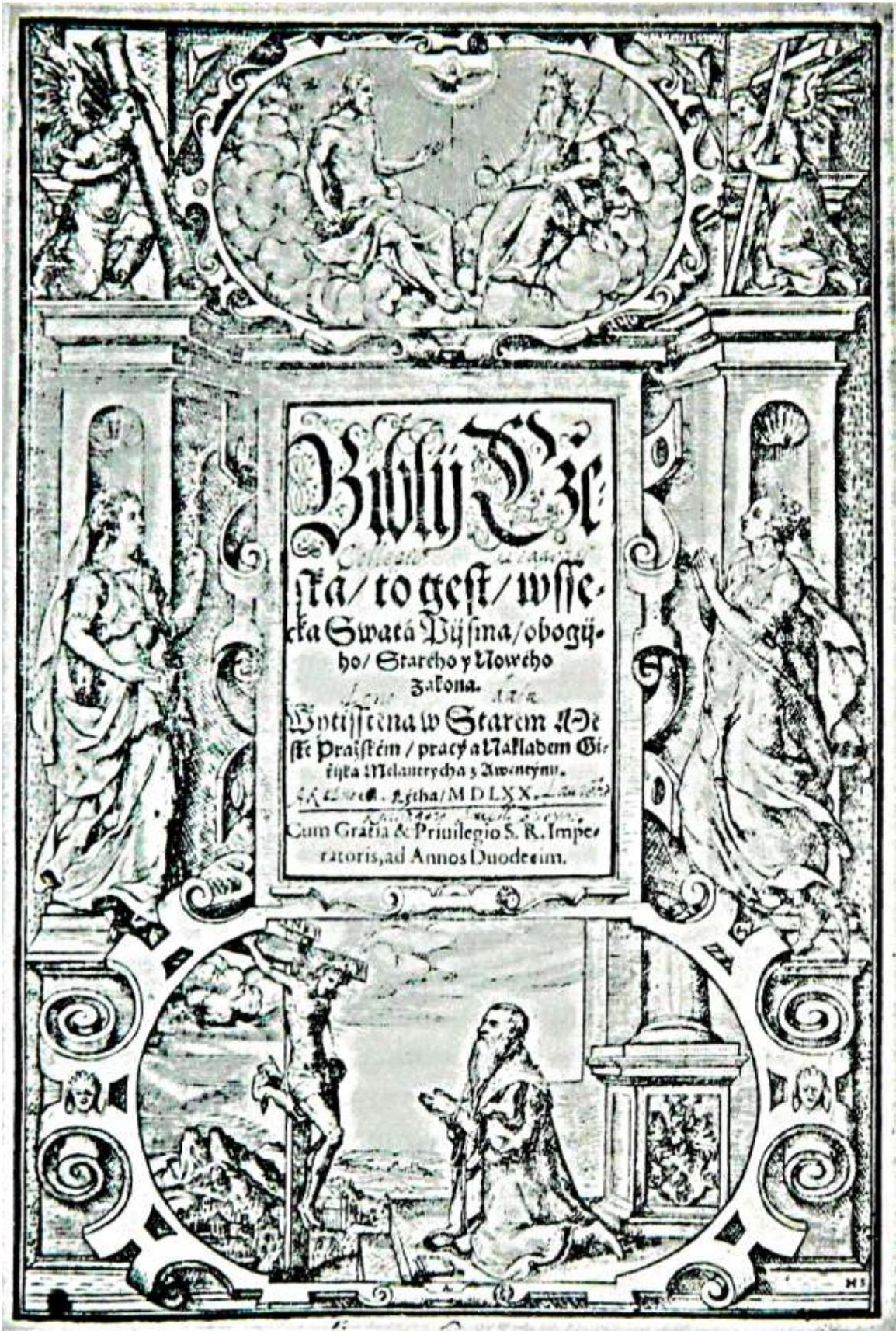

Dyby k zmrhání a k zkáze nepřistly

Knihy Šalomauna Krále/zvláštnij Maudrostij od Pána Boha obdařeného / kterěj on byl sepsal o přirození a mocech / wšech a wseliřakých na tomto Swětě Bylínách / tolikž také y o wšech gúných žiwotěchuwow powahách / tak yalž Knihy třetij Králowské / w čtvertém rozdiļu / o tom důmjntu čini. A Flavius Iozephus w swých Knihách Antiquitatum w osmých / w druhém rozdiļu / široce o tom wypořuge / a tēhož Šalomaun na Maudrostij y Umění w tom wychwaluge / prawě / že gest Maudrostij / umění a poznáním wěcy přirozených / wšech ty přewyšsil / a Knihy rozličné / tēmēr o wšech na tomto Swětě Stworěních / sepsal. A pokládá gich hned weluý počet / ne na Sta / ale na Tisíce. Ueb tak mezy swau ginau řečij do- kládá: Složil (tka) Šalomaun Knihy také o Zpřiwání / a yalby rozdiľnými y rozličnými hlasy mělo se zpřiwati / o tom sepsal Tisíc Kněh a paterý. O roz- ičném pod Podobenswím a Příslowím mlurwenij / sepsal tři Tisíce Kněh / tak že pod rozdiľem ge- mnoho každého dřewa aneb Stromu / příslowij něyale proněsl / počaw hned od Zopu / až do Cedru. I na tyž spuosob psal o přirození wšech hrowad / y o wšech gúných wěcech / kterěj gsau na okrřlku anřkém. Jem / o Stwoření Mnořkém anř w obdnatém / tolikž y o žiwotěčijch powěrných. Tak se gesti wšeho Stwoření přirození wyborně znal / a nebylo mělehož na Swětě / aby se on toho dos- nyliti / aneb poznati nemohl. Uad to gestě wayffe / obdařil ho Pán Buoh y tĕm darem / že gesti adem wydal umění proti zlym Duchům / a spis prospěšný složil / kterýmž mohl každý člověk Diab- bla od sebe y od gúných zapuditi. A wseliřakě nemocy / kterýmž trápeni býwagij lidé / vlčcti y wdras- witi. Tun zarwijrage / že gesti to wočité sám Iozephus spactil : Ano gestě za geho wěku něyaly Eleas- zarus z pokolenij židowského / při přijromnosti Wespasyána Cysare Řijmského / geho wlastních Synůw / a wšeho Wogřka Řijmského / zaymanůw / a summau předewšým na ten čas Wogřkem / wšech ty třetij od Diablu trápeni byli / kořenem něyale byliny / od Šalomauna wyppatřým a ges- ště zachowalým / wdradowal / a dably týmž kořenem moaně zaháněl. Ual gesti pať ten Kořen k- tōsu ztrápeným od diabla příkladal / a o Lčarřstwím takowým wškol šel / wšech to šijce y wěšse- ně tyž Iozephus wypořuge. Ty a takowé prospěšné a wžitečné Knihy Šalomauna Krále / dyby (yalž gsau sprowočátku o tom zmjntu učinil) před rukama byly / nebyloby potřebij nám / ani z Dyos- štoryda / ani z kněh Plinia / ani také z gúných Včiteluwow a Doktorůw Lčarřřtwých / přirození / wšech- tūw a mocij Bylin wyhledawati. Ale poněwadž pať ty a takowé Knihy prospěšné / yako y mno- hé giné wěcy wžitečné / k zkáze a k zahynutij swěnu přistly (proto že w tomto Swětě nic staleho ne- ni / ale wšechy wěcy časem swým a yako wymětatřým cylem / pomigegij). Protož musywe wlas- stnosti a přirození Bylin tu hledati / kdezbychom mohli ge také wagiti : To gesti / že musywe lidij wčes- ných a w tom zklusených nasledowati / a z gegich wyppatřij toho wyhledawati. Ueb omi štrje pilná wyhledawani / a bedliwa zpytowani / a štrje dlawha a rozličná šřuffowani / k yalčimž takēmž by- lín poznani přistli : A ny znanijce gich prácy prospěšnau a wžitečnau býti / nemáme gij sobě lehce woažiti / ani gi za lehkau pokládati / proto / že wšickni ti / kterij pracemi swými obeaněmu dobrému pos- luhugij / hodni gsau pocitowosti a wěčné chwaly / a naywjičce pať ti / gestě o dobré a wžitečné swě při- rozorě Wl- ěti wřlugin / pamatugijce na tč onoho wymlurwěného a wčaněho Cicrona / kterij o tom řenal / že žádný Cizlowěk na tento Swět sám toliko pro sebe se nerodij / ale proto / aby hleděl swě Wlas- sti / swým přátelám / y wšem gúným lidem w potřebách nastawagijčich / wcedle naywřšij swě mo- řnosti posluhowati.

¶ A protož yá znage to / že wseliřakě Lčarřřtwij a Byliny / od Pána Boha stwořeny / a yako- wa Dar lidřkěmu pokolenij natřženy a wydaný gsau / a seynaw zvláštnij pilnost při šěbraniř w hoto- řabáři / Wyřce Včaněho Muže Pana Doktora Machyola Senanřkého / pro pocitowost Wlasti-
né mlu

Předmluva Melantrychova k Herbáři r. 1562. Ukázka sazby.

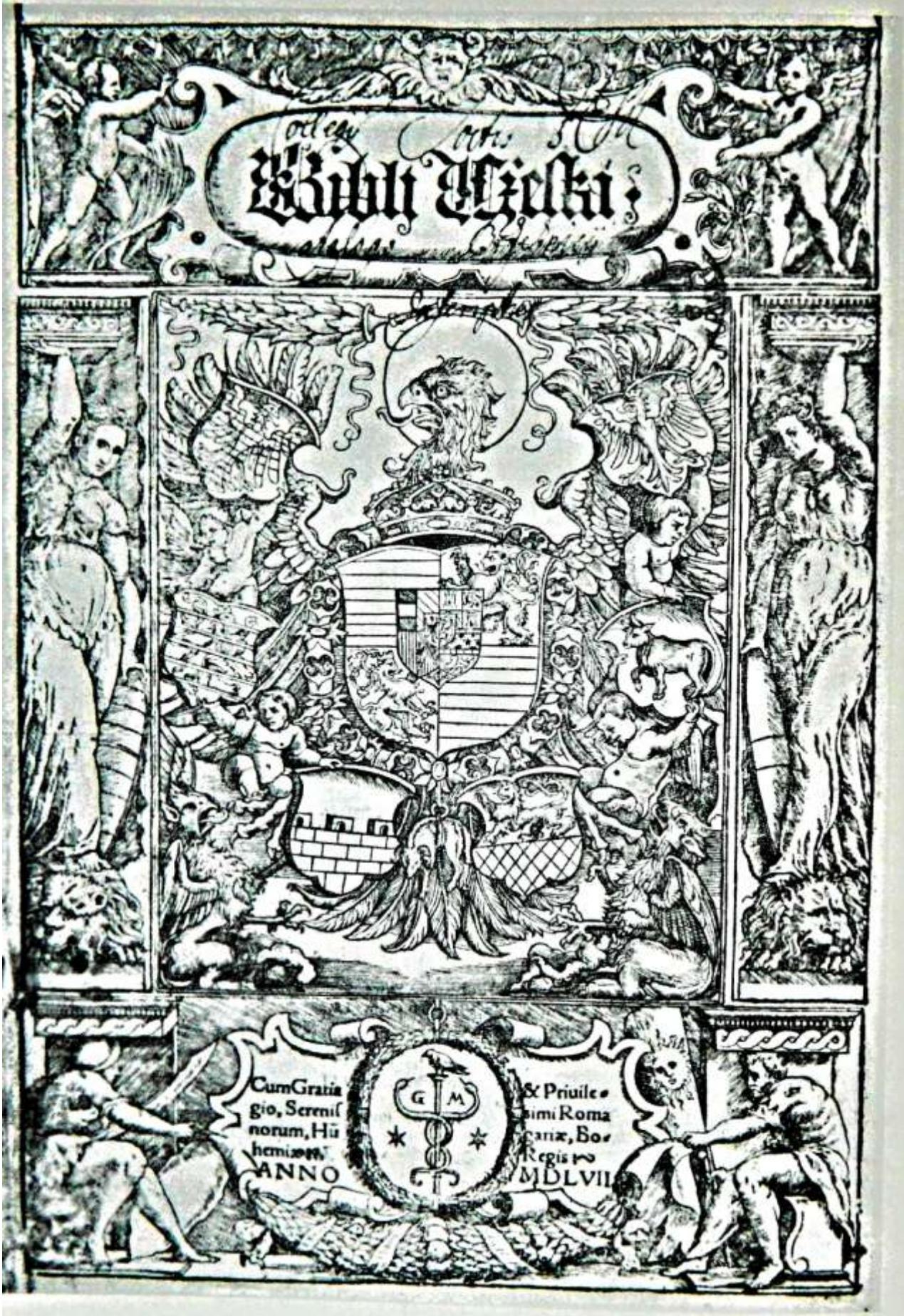
Bibly

sta / to gest / wsse.
ka Svata Bysina / obogü-
ho / Staro y Mlavo
Zakona.

Svata Matka y Avstyn
Svata Mlady
Svata Matka y Avstyn

1578
Cum Gratia & Privilegio S. R. Imperatoris, ad Annos Duodecim.

Octavo
Libro 5to
Kubli Gielki
Admodum
Christophorus

Cum Gratia
gio, Serenif
norum, Hu
hemisiorum
ANNO

& Priuile
gii Romae
cariz, Bo
Regis
MDLVII

Letka Panie Tisycyho / Pietisteho / Cztu-
rčivátého Dewátého we Czwrték przed Kwietnau Aedie-
ly tento Starý y Nowý Zákon napřed ke Cti a k Chwále Boha
Wsemohaucyho / potom wšem wěrným Jazyku / a Národu Českého
Spasitelnému vyznání a prospěchu y k vzdělání / Wytisčen gest
w Menším Městě Pražském v Bartholoměje Ketholicke
ho s znamenitým nákladem téhož Bartholoměje / a Gi-
ťijka Melantricha Rožbalowskeho / a tak s
welikú prací a snáznau bedlivostí
gest dokonán. Z toho budiž
Pánu Bohu Wsěmo
húcýmu Chwá
la / Čest a
Sláva
y Díkůow činění nyní až na wěky wěkůw
A M E N.

Bibliotheca. Pragouensis.

Jaké gest se od Některých Osob w Království Českéem Spuntování proti Nejjasnějšmu Knížeti a Pánu Pánu Ferdynandowi Římskému/Obecskému/a Českému zc/Králi. Inffanthu w Hispanii/Arce Knížeti Rakauskému/Margrabí Moravskému/ Lucemburskému/a Sléžskému Knížeti/a Margrabí Lužickému zc. Léta od Narození Syna Božího Tisícého/Pětistého/Cztyřicátého/Sedmého pod přičinau Mandátu od geho milosti Královské téhož Roku wysleho/stalo. A jak gest se to s počátku až do konce dalo/a jaká sa u věch wewšech gednání toho Roku psaní wysla/ y austně promluweno bylo/to wšě pořádně prawdivé/slowo od slowa w této Knížce se nayde. .

1 5 4 7.

Ex libris Joannis Thomae Bergbauer SSth. Bac. 1. U. Linc.
Parochi N^ochlorensis A^o 1720.

Alta tiech wssech wiec^{ij}

kt^{er}e sa^u se mezy Najjasniegssim Kniz^e-
tem a Panem Panem Ferdynandem R^omskym/
Vherstkym / Czeskym zc / Kral^em zc. A niekterymi z Starowow * Osoban^o
Panst^{ve}ho / Byt^ujskeho / a Miestskeho / Kralowst^{wa} Czeske
ho. Let^o toho zc XLVII. zbiehly tuto Wyt^{is}stien^e.

Ex libris Nicolaj Magle S.